

رام و نارام

آتشی - باباچاهی

نویسندگان:

دکتر نسیم مظفری

مرضیه نرروزی



انتشارات شلاک

تهران - ۱۳۹۷

سرشناسه	: مظفری، نسرين، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: رام و نارام: آتشی - باباجاهی / مولفان نسرين مظفری، مرضيه نوروزی.
مشخصات نشر	: تهران: شلاک، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهري	: ۱۷۶ص.
شابک	: 978-600-257-205-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
موضوع	: Persian poetry -- 20th century -- History and criticism
موضوع	: آتشی، منوچهر، ۱۳۱۰ - ۱۳۸۴.
موضوع	: باباجاهی، علی، ۱۳۲۱ -
موضوع	: آتشی، منوچهر، ۱۳۲۱ - ۱۳۸۴. -- نقد و تفسیر
موضوع	: باباجاهی، علی، ۱۳۲۱. -- نقد و تفسیر
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۱۴
موضوع	: Persian poetry -- 20th century
موضوع	: شاعران ایرانی -- قرن ۱۴ -- نقد و تفسیر
موضوع	: Poets, Persian -- 20th century-- Criticism and interpretation
سنااس خروده	: نوروزی، مرضيه، ۱۳۶۳ -
رده بندی کنگ	: ۱۳۹۶ م/۲۶۲/PIR۳۸۱۱
رده بندی دبی	: ۸۶۱/۶۲۰۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۳۳۵۹



انتشارات شلاک

رام و نارام

آتشی - باباجاهی

ناشر	✱ انتشارات شلاک
نویسندگان	✱ دکتر نسرين مظفری - مرضيه نوروزی
چاپ اول	✱ ۱۳۹۷
شمارگان	✱ ۱۰۰۰ جلد
قیمت	✱ ۲۵۰۰۰ تومان
شابک	✱ ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۷-۲۰۵-۹

تهران جمالاراده جنوبی خ دیلمان ب ۱۴ واحد ۱ تلفن ۶۶۵۹۱۲۵۷ و ۹۱۲۲۵۱۲۶۸

www.Shelak.org

pubshelak@yahoo.com

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار
۱۱	فصل اول: زندگی نامه و آثار منوچهر آتشی و علی باباچاهی
۱۱	مقدمه
۱۲	منوچهر آتشی
۱۷	آتشی و شاگردانش علی باباچاهی و محمد بیابانی
۱۸	آتشی و زندگی بی سر و سامان او
۲۱	آتشی چهره‌ی ماندگار
۲۲	غزل خداحافظی
۲۲	آثار منظوم
۲۳	آثار منثور
۲۳	علی باباچاهی
۲۶	آثار علی باباچاهی
۲۶	شعر

۲۷	نقد و بررسی
۲۸	تحقیق
۲۸	گفتگو
۲۸	شعر کودک
۲۸	DVD (صدای شاعر) همراه با کتاب

فصل دوم: بررسی درون‌مایه‌های شعری آتشی و باباچاهی

۲۹	مقدمه
۳۰	در رابطه با شعر منوچهر آتشی
۳۱	در رابطه با شعر علی باباچاهی
۳۳	اسطوره‌گرایی
۴۸	بومی‌گرایی
۵۵	بومی‌گرایی مبتنی بر کاربرد واژگان بومی و اصطلاحات بومی
۵۸	دفتر اشعار منوچهر آتشی
۶۱	دفتر اشعار علی باباچاهی
۶۳	بومی‌گرایی مبتنی بر انعکاس جغرافیای طبیعی استان و توصیف طبیعت محلی
۷۱	بومی‌گرایی مبتنی بر انعکاس فرهنگ بومی و نمایاندن آداب و رسوم بومی
۷۲	باورها
۷۲	باورهایی در مورد تی تروک
۷۳	عطسه کردن
۷۴	ناف بریدن
۷۴	اعتقاد به دعای عصر (پسینگاه)
۷۵	اسب چوبی
۷۵	اعتقاد به اژدهای شاخ‌دار
۷۶	تقدس نخل
۷۶	مهره‌ی مار

۷۷	بادها
۷۸	باد نویان
۷۸	اعتقاد به موجودات افسانه‌ای
۷۸	آل
۷۹	بوسلمه و ماماسلمه
۷۹	تقدس درخت کُناَر
۸۰	موسیقی و آواز
۸۰	نی همباز (نی انبان)
۸۱	سرنا
۸۱	شروه
۸۲	سَنج و دَمام و بوق
۸۲	چاووش
۸۳	تفریح
۸۴	مشاغل
۸۵	خوراک
۸۶	جانوران و پرندگان
۸۷	رنگ پوست و پوشش اجتماعی مردمان جنوب
۸۸	شخصیت‌ها
۹۱	عشق
۱۰۰	دوره‌های شاعری آتشی
۱۰۰	دوره‌ی اول
۱۰۱	دوره‌ی دوم
۱۰۳	دوره‌های شاعری باباچاهی
۱۰۳	دوره‌ی اول
۱۰۵	دوره‌ی دوم
۱۰۷	درون‌گرایی

۱۰۸	یأس و ناامیدی
۱۱۴	مرگ
۱۲۰	طبیعت‌گرایی
۱۴۲	آشنایی‌زدایی
۱۴۴	آشنایی‌زدایی در فعل
۱۴۴	استفاده متفاوت از فعل
۱۴۵	آشنایی‌زدایی در اسم
۱۴۵	واژه‌های بومی
۱۴۷	واژگان ذهن
۱۴۸	واژگان خارجی

فصل سوم: مقایسه‌ی درون‌مایه‌های اشعار آتشی و باباچاهی ۱۵۱

۱۵۱	مقدمه
۱۵۲	درون‌گرایی
۱۵۲	مرگ
۱۵۴	تنهایی، یأس و ناامیدی
۱۵۶	اسطوره‌گرایی
۱۵۷	طبیعت‌گرایی
۱۶۱	آشنایی‌زدایی
۱۶۱	بومی‌گرایی
۱۶۴	عشق
۱۶۷	نتیجه‌گیری
۱۷۱	منابع و مآخذ

پیشگفتار

شعر جنوب ایران با نام آتشی و باباچاهی به هم در آمیخته است. فارغ از این که این دو شاعر در عرصه‌ی شعر ملی ایران موفق بوده اند یا نه، باید قبول کنیم که ادبیات امروز ایران بدون آن دو چیزی کم دارد. منوچهر آتشی، وردگاه شاعر امروز ایران را به بومی‌گرایی ملی آذین بست و علی باباچاهی با نوعی جستارگونگی و جستاررانی هوشمند، شعر معاصر ایران را به «تغییر وضعیت موجود» یا بهتر بگوییم «عبور از وضعیت موجود» برانگیخت. منوچهر آتشی با دستمایه‌ی اقلیمی و زادگاهی، شعر را بر دوش مادیان دشت و کوه می‌بیند، ولی «رام» و باباچاهی با ترکیب اقلیم و غوغای امروز جهان مدرن شعری به «نارام» می‌سازد. در این کتاب سعی شده است زیر ساخت‌های این «رام» و «نارام» با هم مقایسه شوند. آتشی در کوه و دشت‌های جنوب بر صخره‌ای نشسته و طلوع و غروب خورشید در وجودش شعر می‌ریزد: «حالا صبح است باز و من روی سنگ نشسته‌ام/ و برای نور که زیر علف برق می‌اندازد/ آواز می‌خوانم: / لا لا لا لا بخواب دخترکم گیاه/ بخواب جوانکم بزغاله/ این همه حکایت بود و گرگ پیر و گله هم سنگند این‌جا...» (آتشی، ۱۳۹۰: ۱۹۵۴) ولی باباچاهی در طلوع و غروب دریا و موج چنگ می‌زند تا شعر در او شعله‌ور شود. آتشی خود را با شعر درگیر

نمی‌کند و همین است که شعر او آسان بر جان مخاطب می‌ریزد، ولی باباچاهی با شعر درگیر می‌شود و بر جان و ذهن مخاطب چون همه‌سرازی می‌شود و همین است که گاه مخاطب می‌گریزد و کمتر به شعر باباچاهی که تنها هوش و حواس گل شب بو را کافی می‌داند تمایل نشان می‌دهند؛ زیرا شاعر می‌گوید: «هیچ وقت به رضایت خواننده فکر نمی‌کنم.» (باباچاهی، ۱۳۹۴: ۲۳۴)

آتشی در پیرانگی جوان می‌سراید، پند می‌دهد و از طبیعت، گل‌های تازه‌ی کلام می‌چیند و باباچاهی طبیعت پیرامون خود فرا می‌رود و سویه‌های خاموش شعر را بر می‌گزیند تا کلام را به سعیت دیگر ارتقاء دهد و همین جسورانی اوست که از شیطنت، بازیگوشی و کودکانگی در شعرش نمی‌فراسد و خود را پیوسته در معرض نقد قرار می‌دهد. وی شاعری خطرپذیر است.

آتشی بیشتر به شعر امروز ایران مضامین تازه و بدیع می‌آورد و باباچاهی بیشتر «جریان» سازی می‌کند و بستر آرام شعر را شوش و تلاطم می‌کند. آتشی به «شعر موفق» و «موفقیت در شعر» حرمت زیادی قائل است، ولی باباچاهی به «عبور از موفقیت» در شعر فکر می‌کند و همین است که در پیرانگی با چاپ هر کتاب خواننده را دچار شگفتی می‌سازد. وی شاعری غیر معمول و غیر متعارف است.

در این کتاب سعی شده است به درون‌مایه‌های شعری این شاعر بزرگ پرداخته شود؛ زیرا شناخت لایه‌های زیرین شعر آن‌ها سبب می‌شود تا مقدمه‌ی پژوهش‌های ادبی بزرگ‌تر فراهم شود و جوانان اهل قلم را به سویه‌های خاموش معانی در آثار این عزیزان رهنمون سازد.

دکتر نسرين مظفري

تابستان ۱۳۹۷